

Erio bai zital ta atzapar gogor! Guk emen hizi nai biotzez maite doguzanakaz, eta arek ixilka daroaskuz. Ta onek —berezkoa baita— odoletan biotza izten. Oraindik zitalago dogu euskaltzaleokaz, gazterik illak baitira gure idazle ta olerkari geienak. Ona zerrenda ez makala geure ezagunakaz osotuta: Zubigar, Eltzo, Arruti, Errenderi, Lizardi, Loramendi, Markiegi, Lauaxeta, Tapia-Perurena, Manterola ta Gerrika-Etxebarria karmeldar gazte biak, eta abar.

«Orixe» etzan ain gazte, atzo goizekoa, 1858-XII 6'an Oresa'n jaioa genduan da. Ba-ebazan, beraz, bereturteak. Lanerako, alan be, iñoizkorik argi ta gogotsuen aurkitzen zan. An Zabalegi landetxe zoragarrian, Donosti'tik urre, udabarriz egin neutson agerrialdian onela iñostan: «Soiña dut, egia, makal sama baiña anima kementsu». Olerki-sorta bat, mistikagaiez, esku artean ebillen, baita pilosopi auzi batzuk eta «Jainkoaren Billa» liburu ederrari azken-ikutu emotea be.

Baiña, 1961'go uztaren 25'an, il baiño amalau eguralenago egin eustan idazkian au iñoan: «Ni osasune makal, sendagaillu barriakaitik edo. Bapere ez deukot kemenik bearrerako. Etorriko ete iata, datorren illabete ortan «Jainkoaren billa» kopiatzez amaitzedodan? Neke egiten iata kopiak ataratea». Ez da arritzekoa, erio bai ebillen aren inguru, gosemin. Lan ori —atsegin yakona noski—, berak azkenez orraztuta niri emotekotan zan, nik argitaratzeko. Ez ebarizan astirik dana amaitzeko, ots, kopiatzea.

Azken-urteotan guztiz mistikara emona egoan. Ga ortaz ziran oraingo bere olerkiak be. Bein adieraz neutson: «Neuk egingo dautzut eun olerki oberenakaz txorta txiki bat!». Eta berak: «Ez, ori ez dut nabizi naizelarik; neu nabil, gainera, olako zerbait osatzen; baiña denak nai ditut mistikoiak». Sail ortarako egndakoetariko batzuk argitara ditu OLERTI'k.

Igazitako dagonillaren 9'an aldatu eban Jaunak BARNEMUINETAN bereziki onen goxo ta sakon abestu eban Jaunak, bere atsegen dirdaitsura. Urrengo atsaldetaz Añorga'ko eleizan egin ziran aren omenezko illetak, jentetza andia —apaiz, praille, erritainbat adiskide min— bertan zalarik.

Danok dakigunez, aren luma errez, txairo, sakon telerlantzez aberats genduan. Utsune andia itxi dauskueuskal zelaian, nekez orniduko dana. Olerti, pilosop ta mistikagaiak oso eder yakozan. Bikain litzake guztiontzat aren idazlan guztiak bilduma batzuetar —olerti, mistika ta pilosopi-gaiak— argitara emotea Goian bego.

A. O.